

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

A mezőgazdasági hitelügy reformja.

A mezőgazdák körében nagy emóciót keltett az a hír, hogy a kormány a mezőgazdasági hitel kérdését elővenni és szaktanácskozmányban megvitatás tárgyává tenni óhajtja. Európa összes államaiban és Magyarországon is a mezőgazdasági hitel kérdése évtizedek óta tartja ébren a közvéleményt és kongresszusok, egyletek kimerítően foglalkoztak ez ügy rendezésének kérdéseivel. Hogyha jól emlékszünk, 1885-ben a Budapesten megtartott nemzetközi kongresszuson éppen György Endre, a jelenlegi földmívelési miniszter volt a mezőgazdasági hitelügy előadója, ki akkor a skót hitelszervezetet pártolta és feltűnést keltő előadói dolgozattal is állott elő.

A hitelügy reformálásának kérdésében meglehetősen tisztultak is azóta a nézetek. A kisbirtok siralmas hitelügyi állapota a társadalmi és állami tevékenységet provokálta és mint tudjuk, a hitelszövetkezeti intézmény előbb társadalmi, később állami uton létre is jöhetett. Ezzel azonban a feladat ko-

rántsem volt kimerítve. A gazdai közvélemény oly reformokat követelt, amelyek egészében öleljék föl a kérdést és a gazdákat válságos helyzetükből kiemeljék. A drága jelzálogkölcsonök konverziója — ha kell — államilag garantált kötvények útján, a törzsöröklés rendszerének életbeléptetése, az életbiztosításnak ezzel kapcsolatba hozatala, a járadékirtokok, az ingó zálog és közraktári hitelnek megteremtése, a parcellázás és telepítés szervezése egy-egy értékes részletét képezték azon egyetemes munkálkodásnak, amelyet ez irányban a közvélemény megindítandónak tartott. Mindezek jól megfontolt törvényhozási intézkedéseket kívánnak meg, amire nézve a föltételek ma a válságos politikai helyzetben majdnem teljesen hiányzanak.

Nincs tehát mit csodálni azon, ha a mai viszonyok között a közvélemény gyanus szemmel tekintett a földmívelési miniszter kezdeményezésére és politikai tendenciákat keresett benne.

A szaktanácskozmány, amelyet a földmívelési miniszter megtartatott, ebben a tekintetben a kedélyeket megnyugtatta.

A miniszter kijelentette, hogy ennek a dolognak semmi politikai színezete nincsen és ezzel elejét vette annak, hogy ez ügyet a gyanu szemüvegén át vizsgálják és kritizálják.

Hogy György Endre hivatali állásában ezt a kérdést vette elő első sorban, arra őt multja is feljogosítja. Eltekintve szereplésétől az 1885-iki nemzetközi kongresszuson, előadója volt a szegedi kongresszuson 1899-ben a földbirtokos osztály eladósodása kérdésének, a kassai agrárgyűlésen 1900-ban ő tartott előadást a magyar közép-birtokos hiteléről, a szövetkezeti gabnarakokról pedig törvényjavaslatot terjesztett elő 1903-ban a kormányhoz.

Szándékaink tisztaságát ennél fogva kétségbe vonni semmi okunk sem lehet, annyival kevésbé, mert a miniszter a szaktanácskozmányon tett kijelentése szerint ezuttal nem az egész komplexum megvalósítását, amelyek rögtön, minden törvényhozási intézkedés nélkül, a meglevő tényezők felhasználásával valósíthatók meg.

Ilyen feladat egyelőre a kisbirtok terhes jelzálogkölcsonneinek konverziója,

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Ne bántsatok.

Ne bántsatok, mulassatok csak,
Táncoljatok, a zene szól,
Ne bántsatok, én elvonulok
És hajszolok egy eltűnt álmot
Zokogva, sírva, szótlánul . . .

Ne kérdezzétek, hogy ki bántott,
Kacagjatok, a zene szól . . .
Nekem egy álmom tűnt az éjbe
S a tánc hevében elfeledni,
Hiába minden, nem tudom!

Az ajkam reszket . . . édes vágyam
Szép álmódalom, ég veled!
A köny kiesordul két szememből,
Ninesen, ki lágyan átöleljen . . .
— Kacagjatok ki emberek!

Dr. Radványó Ruttkay Emma.

B ú c s ú.

Irtá: Ambrus Zoltán.

„Édes szerelmem!“

El kell szánnom magamat rá, hogy

először életemben igaz és őszinte legyek hozzád. Ez örültség; hisz a tulajdon kezemmel fojtom meg a szerelmünket, azt, ami előttem a legkedvesebb és legdrágább a világon. Édes kedvesem! Sohase keresd a tökéletes igazságot és a meztelen őszinteséget! A leplezetlen igazság a szerelem halála és halála mindannak, amiért élni érdemes.

Brabanti Elzának és a kékszakállu herceg naiv feleségének nem volt igaza. Az elzárt kamarák maradjanak zárva örökkön! . . . De mit beszélek neked össze-vissza?! . . . Te jó vagy, olyan jó, hogy sohase gondoltál semmiféle titokra. Mindezt rémülettel, szóbalványnyá meredve olvasod.

És mégis szét kell tépnem minden illuziódat.

Látod, ilyen nyomoruság az élet! . . . Az, akit előttem Pálnak neveztem, elvisz magával messzire, egy más világrészbe. Miért? Mert ninesen más választásom. Hazudtam neked; nem gyűlölöm, nem utálom őt. Ő az én egyetlen barátom. Mert Te, Te az üdvösségem voltál! Ha azt mondom, hogy ő az egyetlen barátom, érted úgy, hogy ő az én egzisztenciám. Mert nélküle az utca sze-

metje vagyok, akit Te — életem! . . . boldogságom! . . . — undorral taszítasz el magadtól!

Az, akit előttem Pálnak neveztem, nagyon jó hozzám. Egy kicsit szeret is: önzésből, megszokásból és kényelemszeretetből. Kellek neki úgy, ahogy vagyok. Ugy-e nem hinnéd? Tudott rólad s mégse hagyott el emiatt! Őt nem esaltam meg, mert csak Téged szeretlek! . . .

Szóval: neki mennie kell s én követem őt. Mit tehetnék egyebet? Ahhoz, hogy megöljem magamat, gyáva vagyok. S az, amit most teszek, nem sokkal kevesebb az öngyilkosságnál.

El kell válnunk, drágám, örökre!

Egy pillanatig kísértésben voltam, hogy el foglak hagyni bucsuszavak és e rémitő vallomás nélkül. S ha így cselekedném: nem vesztenék el mindent. Megöriznéd emlékemet s nekem az utolsó óráimig megmaradna egy boldogító érzésem: az, hogy van valaki a világon, aki úgy gondol rám, mint ahogy az első ember gondolt az elvesztett paradicsomra.

De nem hallgatok a kísértésre. Ha el-

vagyis kicserélése alacsony kamatozású kölcsönökkel. Ezt az eljárást utóbbi időben földtehermentesítés néven tárgyalta a közvélemény. Horánszky Nándor, az elhunyt kereskedelmi miniszter szepsii beszédében államilag garantált záloglevelekkel tervezte a feladat megoldását. Tehát ő is tulajdonképp kamattehermentesítésre gondolt, midőn a kisbirtokot is hozzáférhetővé kívánta tenni az olcsóbb kamatozású záloglevélkölcsönökhöz.

Joggal lehetett azonban fölteni a kérdést, hogy mi szükség van az állam garanciájára ott, ahol még annál is erősebb garanciát nyújthat a földbirtok mint jelzálog?

Az állam feladata csak arra szorítkozhatott, hogy az eljárás költségeit, amelyek kisbirtokoknál aránytalanul nagyok, megkönnyítse. Az előterjesztett tervezet tehát a meglévő és esetleg szövetkező pénzügyintézetekkel törekszik a létező súlyos terhek konverziójára, esetleg a jelzálog és személyhitel együttes kezelésének révén.

Hogy ez a feladat törvényhozási intézkedések nélkül is megvalósítható, arra nézve bizonyosságul szolgálhatott a Magyar Földhitelintézet jelenlevő képviselőjének nyilatkozata, hogy ezen altruisztikus intézet kész a mozgalomban résztvenni, — ugyancsak kijelentette a Központi Hitelszövetkezet és Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete, hogy közös megállapodásra is jutottak már a jelzálog és személyi hitel együttes kezelésére nézve s hogy a kisbirtok 75 százalékáig terjedő kölcsönöket hajlandók adni 50 évre 5 és fél százalék annuitás mellett, akként, hogy a záloglevelek árfolyamvesztését az intézetek

fedezik, tehát a kölcsönök teljes összegben folyósíthatnak.

Az 5 és fél százalékos annuitás és a jelenlegi 8 százalék törlesztés nélkül előre fizetett kamatokkal és temérdek mellékköltségekkel, mily messzire állanak egymástól! Ha a kisgazdák abba a helyzetbe jöhetnének, hogy ily olcsó kölcsönrel cserélhetnék fel meglévő terhes adósságaikat, mily nagy megkönnyebbülés lenne ez reájuk nézve! Emellett az államnak nincs semminemű garanciája és a cél mégis elérhető független pénzügyintézetek révén.

A meglévő állapotokhoz képest ez már óriási haladás és ha az értekezlet révén a konvertálások ez irányban azonnal megindulnak, úgy ennek jótékony hatását elismerni nehéz nem lesz. Igaz ugyan, hogy ezen konverzióknak áldásait csak azok a kisbirtokosok fogják élvezni, akik a Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartoznak, de az is igaz, hogy ezek az előnyök nagy ösztönzésül fognak szolgálni arra, hogy a hitelszövetkezeti hálózat kifejlesztessék.

A földművelési miniszter ankétja tehát nem marad meddő, mert nyomában egy rég óhajtott nagy akció indul meg. De ezen akció sikere is csak azt bizonyítja, hogy a mezőgazdasági hitelkérdés egész komplexumának elővétele mennyire áldásos lenne az országra nézve. A kis- és középbirtokos helyzete a hitelkérdésben kegyetlenül rossz. A jelzálogtörkének és a gazda és kisiparos személyében fekvő tőkének nincs meg a paritása az ingó tőkével. Utóbbi felülmulhatatlanul jobban érvényesül. De eltekintve ettől, az ország általános jóléte, a gazdasági haladás, a kivándorlás legnagyobb okának, az uzsorahitelnek megszüntetése és a nem-

zeti birtoklás fenmaradása és terjedése volna a mezőgazdasági hitelügy egyetemes szervezésének kiharadhatlan eredménye. Az ehhez szükséges intézmények megvalósíthatók az állam nagyobb megterhelése nélkül, tulnyomólag üdvös törvényhozási intézkedésekkel. Eddig nem valósítottuk meg, mert a szabad- elvű pártot sohasem melegeztették föl ilyen altruisztikus kérdések. Most, hogy letört, talán földerül az ilyen igazán produktív törvényhozási alkotások hajnala is. (H.)

Lóverseny Zomborban.

A Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület által Zomborban, 1905. évi október hó 7-én és 8-án rendezendő lóversenyének feltételei. A földművelésügyi miniszter, a Magyar Lovaregylet, az Urlovasok Szövetkezete, Bács-Bodrog vármegye és Zombor szab. kir. város által segélyezve. A feltételeket a Magyar Lovaregylet jóváhagyta.

I. Mezőgazdák versenye.

Díjak: 250, 50, 30, 20. Táv. kb. 1400 m. Futhat minden Bács Bodrog megyei, úgy Baja, Szabadka, Ujvidék és Zombor sz. kir. városi gazdának saját tenyésztett 3 éves és idősebb félvérű lova.

Nevezés az oszlopnál.

II. Zombor város díja. (Sikverseny.)

Díj: 1250 kor. I. 750. II. 300. III. 200. (A díjhoz az Urlovasok Szövetkezete 100 koronával járul hozzá.)

Távolság kb. 1600 m. 3 éves és idősebb belföldi lovak számára. Az 1100 korona értékű verseny vagy 2400 korona össznyeremény folyó évi nyerői a versenyből ki vannak zárva. Teher: 3 é. 66 kg., 4. é. és idősebb 69 kg. Minden 400 korona össznyeremény után 1 kg. több, halmozva 6 kg.-ig.

Beiratási díj 10 korona, további 10 kor. az indulótól.

tünném, egy szó, e borzasztó levél nélkül, azt hinnéd, hogy meghaltam. Nem én, akit nem ismersz, hanem az, akit szeretél! . . . Magsiratnál, meggyászolnál . . . s hidd el, hogy az én nyomorult hiúságomnak semmi se hízeleghetne jobban, mint hogyha valaki megsiratna, mintha Te siratnál meg, aki kedvesebb vagy nekem mindennél e világon!

De akkor sokat, nagyon sokat szenvednél miattam, édes szerelmem! Boldogtalanná tennélek egész életedre. Szerelmünk örökéletivé válna — mert kit szeretnek jobban, mint a halott szeretőt? — nem felejtene el soha, az enyém maradnál örökkön, de nagyon szenvednél! S én nem akarom, hogy szenvedj; sokkal jobban szeretlek.

Igy: megutálsz és elfelejtesz. Egy kiesit így is szenvedni fogsz: megátkozod emlékeimet és egy egész életen át szégyennel és gyűlölettel fogsz gondolni azokra az órákra, amelyek nekem a boldogságot jelentették. De lassankint elfelejtesz: nem teszek örökre boldogtalanná . . .

Halld tehát.

Őt nem hívják Pálnak s az én nevem nem Sarolta. Nem a férjem: nem voltam

asszony soha. Nem vagyok az, akinek ismeresz; meg se ismernél, mikor aranysárgára festem a hajam.

Hogy miért csaltalak meg, amikor először láttuk egymást, magam se tudom tisztán. Emlékszel első találkozásunkra? Egy vasuti kupéban ültünk s nagyon sok virág volt az ölemben. Összetévesztettél a virágaimmal s azzal a tisztelettel néztél reám, amely sohase egy női lénynek, mindig az egész női nemnek szól. Ez a babona úgy látszik, a szentéletű anyák öröksége. Csak a legkülönb férfiak tudnak így nézni, azok is csak a te korodban.

Valami delirium fogott el akkor; éreztem, láttam előre az egész jövőt. Lehetett-e erőm, hogy előre szétromboljam életem első és utolsó regényét? Lehetett-e erőm, hogy kiábrándítsalak? Szerettedek az első perctől fogva.

Nem is sejtetted, milyen boldogan adtam volna oda magamat már akkor este, mikor először sétáltunk végig az elhagyatott fürdőhely hársfa-alléján! . . . De nem akartam megfosztani magam a tökéletes boldogságtól és téged még kevésbé. Azért kéret-

tem magam olyan sokáig. Egyszer azt mondtad, hogy az ajkaim formájában van valami, aminek még nem láttad mását; hangtalanul is csókról beszélnek. S én sokáig nem beszéltem, csak szerettedek.

Aztán hazudtam. Azt mondtam, hogy férjem van, aki elhanyagol s akit gyűlölök. De tehettem-e mást? Ugy tetszett mindaz, ami velem történik: álom. Nem akartam felébredni, nem akartalak felébreszteni.

Megcsaltalak, de mennyi boldogságot köszönök ennek a csalásnak! Azt a három hónapot, amelyet Róbert — Róbertnek hívják — évenként a külföldön szokott tölteni, kiszakítottam nyomorult életemből s átváltottam olyanná, aminőnek születtem. Hűségessé, odaadóvá, jóvá, nem igaz? Ahogy elutazott, lemostam magamról a festéket s hozzád siettem. Szeretődnek, mert úgy akartad. De szolgálód lettem volna, ha parancsolod . . .

S úgy rettegettem, hogy elveszítelek! Az az ember, aki, már a maga módja szerint, de mégis csak szeret s akinek sok gyöngédségéért sok hálával tartozom, egyszer rájött titkunkra. Anyára oda voltam a kétségbe-

III. Hölgyek díja. (Akadályverseny.)

Tiszteletdíj az elsőnek, 200 korona a másodiknak. A nyerő lovas emléktárgyat kap.

Távolság kb. 4000 méter. 4 éves és idősebb belföldi lovak számára. Teher: 4 éves 65 kg., 5 éves 69½ kg., 6 éves és idősebb 71½ kg. Minden 400 korona össznyeremény után 1 kg. több, halmozva 4 évesnél 6 kg.-ig, 5 éves és idősebbnél 5 kg.-ig.

Beiratási díj 10 korona, további 10 kor. az indulótól.

IV. Urlovasok díja. (Sikverseny.)

Díj: 1600 kor. I. 1000. II. 400. III. 200. (A díj az Urlovasok Szövetkezete adománya.)

Távolság kb. 2000 m. 3 é. és idősebb belföldi lovak számára. Az 1100 korona értékű verseny vagy 2400 korona össznyeremény folyó évi nyerői a versenyből ki vannak zárva. Teher: 3 é. 66 kg., 4 é. és idősebb 70 kg. Minden 400 korona össznyeremény után 1 kg. több, halmozva 6 kg.-ig.

Beiratási díj 10 korona, további 20 korona az indulótól.

V. Bácskai sikverseny.

(Csak Bács Bodrog vármegyei, Zombor, Szabadka, Baja és Ujvidék városi tulajdonosok (katona tisztek) lovai futhatnak. Mezőgazdák lovai kizárva.)

Díj: 700 korona. I. 500. II. 200.

Távolság kb. 1200 m. 3 é. és idősebb belföldi lovak számára. Az 1100 kor. értékű verseny vagy 2400 korona össznyeremény folyó évi nyerői a versenyből ki vannak zárva. Teher: 3 é. 66 kg., 4 é. és idősebb 69 kg. Minden 400 korona össznyeremény után 1 kg. több, halmozva 6 kg.-ig.

Beiratási díj 10 korona, további 10 korona az indulótól.

II. N A P.**VI. Államdíj. (Sikverseny.)**

Díj: 1300 korona. (A díjhoz a földmivélségi miniszter 1000 koronával, a Magyar Lovaregylet 200 koronával járul hozzá.) I. 800, II. 300. III. 200.

Távolság kb. 1800 m. 3 é. és idősebb belföldi lovak számára. Az 1100 kor. értékű

verseny vagy 2400 kor. össznyeremény folyó évi nyerői a versenyből ki vannak zárva. Teher: 3 é. 66 kg., 4 é. és idősebb 70 kg. Minden 400 korona össznyeremény után 1 kg. több, halmozva 6 kg.-ig.

Beiratási díj 10 korona, további 10 korona az indulótól.

VII. Lovaregylet díja. (Sikverseny.)

Díj: 1600 kor. I. 1000. II. 400. III. 200. (A díj a Magyar Lovaregylet adománya.)

Távolság kb. 2000 m. 3 é. és idősebb belföldi lovak számára. Az 1100 korona értékű verseny vagy 2400 korona össznyeremény folyó évi nyerői a versenyből ki vannak zárva. Teher: 3 é. 66 kg., 4 é. és idősebb 70 kg. Minden 400 korona össznyeremény után 1 kg. több, halmozva 6 kg.-ig.

Beiratási díj 10 korona, további 20 korona az indulótól.

VIII. Vigaszverseny. (Sikverseny.)

Díj: 1000 korona. — I. 700. II. 200. III. 100. (A díjhoz a Magyar Lovaregylet 700 koronával, az Urlovasok Szövetkezete 300 koronával járul hozzá.)

Távolság kb. 1200 méter. Az 1100 korona értékű verseny vagy 2400 korona össznyeremény folyó évi nyerői a versenyből ki vannak zárva. Teher: 3 é. 66 kg., 4 é. és idősebb 69 kg. Minden 400 kor. össznyeremény után 1 kg. több, halmozva 6 kg.-ig.

Beiratási díj 10 korona, további 10 korona az indulótól.

Nevezés kötelező mindazon lovakra, melyek az első napi II—V. és a második napi I. és II. versenyekre nevezve lettek, azonban csak azok futhatnak, melyek ezen versenyek egyikében ugyan nevezve lettek, de első díjat nem nyertek vagy nem indultak.

Általános határozatok.

1. Az első napi I. számú versenynél díj csak azon tenyésztőknek adatik ki, akik a kitűzött távolságot lovaikkal befutották. Nevezés az oszlopnál.

2. Az első napi II—V. és a második napi I., II., III. számú versenyeknél **nevezési záróra 1905. október 1. este 9 órákor.**

3. A mezőgazdák versenyének kivéte-

lével minden versenynél a Magyar Lovaregylet versenyszabályai mérvadók.

4. A mezőgazdák versenyét kivéve, versenyekben lovagolni csak színekben vagy egyenruhában szalaggal lehet és azokon urlovasok, vagy akiket a Bács Bodrog vármegyei gazdasági egyesület versenyintézősége azokká minősít, lovagolhatnak.

5. Ugy a versenyszín, mint az egyenruha és szalagszín a nevezéskor bejelentendő.

6. Minden nevezésnek a ló korát, színét, nemét és leszármazását, valamint a feltételek szerinti súlyt is tartalmaznia kell.

7. Kancák és herétek a sikversenyekben 1½ kilóval kevesebbet visznek.

8. Félvérlovak 3 kiló engedményben részesülnek.

9. Minden készpénzben kiadott díjból 5% levonatik.

10. Nevezni lehet **Szalay Frigyes** versenytitkárnál Zomborban, akinél a beiratási díjak a nevezéskor, az indulási díjak pedig az indulás előtt lefizetendők.

11. A totalisateur a Magyar Lovaregylet ebbeli szabályzatának van alávetve.

A versenyintézőség tagjai:

A versenyintézőség elnöke és versenybíró: Szemző István.

A versenyintézőség tagjai: Az urlovasok szövetkezete részéről Rohonczy Lőrinc, a gazdasági egyesület részéről Györgyvánszky György és dr. Molnár Károly (póttag: Városy Károly.)

Versenytitkár: Szalay Frigyes.

Helyettes titkár: Sréter Károly, egyuttal indító is.)

Mázsáló: Konyovits Antal.

Indítók: dr. Alföldy Árpád, Sréter Károly, ifj. Szemző István, Falcione Lajos, Lederer Pál és Halm Ottó.

Időmérők: Birvalszy György és Fernbach Bálint.

Ellenőr: Szemző Dezső.

Totalisateurvezető: Omelka Gusztáv.

Pénztárnok: Tomcsányi Aladár.

*

Belépti díj: Tribün 2 korona, állóhely 40 fillér.

A lóverseny kezdete mindkét napon délután fél 3 órákor, félóránként új futással.

eséstől, hogy megszánt s nem lökött el magától. Te is szánsz egy kicsit, ugy-e? Egy kicsit?

Ha látnál, amikor ezeket a sorokat írom. Megvallani neked, hogy minden, minden hazugság volt! És mégis meg kell lennie.

Emlékszel, milyen rosszul lettem akkor este, mikor egy újságból megtudtad, hogy a szegény Viktor meghalt? Egy hetaeráról kezdted beszélni, akiről sokat hallottál, a Viktor nevével kapcsolatban. S valami vad harag szólt a szavaidból; sohase láttalak olyannak. Majdnem összeestem a halálos rémületől; azt hittem, vadul kalapáló szívem kikiabálja szörnyű titkomat.

Most már tudsz mindent. Minden hazugság volt, borzasztó hazugság.

Csak az nem volt hazugság, hogy szerettelek s hogy szeretni foglak örökkön.

És néha azt képzelem, hogy nem is csaltalak meg oly igen... Barna hajamat csak Te láttad olyannak, aminő; s csak Te láttál annak, amivé lehettem volna, ha az emberek mind olyan jók, aminő Te vagy!

Ne átkozzál nagyon, inkább szánj egy kicsit!

Néha elfog a kétség; elküldjem-e ezt a borzasztó levelet? Oly édes volna tudnom, hogy sajnálsz, hogy halottnak vélsz, hogy szeretettel s a régi melegséggel gondolsz rám! De legyőzöm önzésemet, mert tudom, hogy ez a gondolat fájdalmasabb volna rád nézve, mint: leszámolni a kinos igazsággal. Nagyon szeretlek.

Emlékszel-e, mit mondtál, mikor a szegény kis bárónét exhumálták s megláttad a halott fülében fülbevalót? Azt mondtad: „Mily ironia!” Légy hozzám kegyesebb. S ha forró bucsu-csók helyett azzal válok el tőled örökre, hogy szerelmünk emlékét elviszem magammal, ne ismételd ezeket a rideg szavakat.

Isten veled örökre! Te édes! Te drága!

Sarolta.

Nászdalok.

Ez üst.

Huszonöt év öröme, bújá

Ez egy napon mind visszatért,

S bár fejetekre dere hullá,
Szívetek nem hervadt azért,
Nem árthatott meg bánat össze,
Futó év nem úr a felett;
Mi egy életre kötött össze,
Örökifjú a szeretet.

Nem fény az, melynek nincsen árnya.
Nem itt a földön van az ég.
Szívünk kiszárad, hogy ha rája
Sugárzón örök nap ég.
Esőt sóvárgó föld a lélek
S a köny megáldó harmata,
Ne fájjon, hogy a sors ti néktek
Verőfényhez esőt ada.

Körülveszünk, miként a törzset
Az ifjú, zsenge galy lepi.
Ajtónkon boldog ünnep zörget,
Ne nyissuk-e előtte ki?
Mind itt vagyunk, nincs hűja egy se,
Erőben, épen, boldogan.
Megifjodástok ma felejtse,
Ötven év is hogy elrohan.

Lipsey Ádám.

Állatorvosi kongresszus.

Budapesten az állatorvosi kongresszus két helyen és pedig az élettani szakosztály a nemzeti muzeumban, a kórtani szakosztály pedig a régi képviselőház üléstermében tartotta meg szaktanácskozmányait. Mindkét helyen óriási volt az érdeklődés. Gruber dr. egészségügyi tanácsos, előadó kiterjeszkedik a tejkérdés összes fázisaira és élesen rámutat azokra a veszélyekre, amelyek a tejkérdésnél okvetlenül figyelembe veendő. Reámutat azokra az óvórendszabályokra, amelyek a tej tisztántartása érdekében elkerülhetetlenül szükségesek.

A kórtani osztály a délelőtti és délutáni üléseit a gümőkór tudományos megvitatásának szentelte.

Az első tárgy szólott az ember, továbbá a szarvasmarha, a baromfi és egyéb háziállatok, főleg a kutyák gümőkórjának egymáshoz való viszonyáról. Előadó az összes állatok gümőkórját egy és ugyanazon baktérium okozatának tekinti, csak hogy ez a baktérium az állatfajok szerint, amelyekben idők folyamán át tartozkodott, némileg tulajdonságaiban megváltozott. Ez a tulajdonság azonban annyiban mulandó, hogy más állatokra átváltozva, a baktérium ismét új gazdájához alkalmazkodik.

A következő tárgy a gümőkóros fertőzés létrejöttének módjai a háziállatokban. A fertőzés létrejöttének módjai közé a germinatív, átöröklődés, a placentáris, tehát az anyaméhben történő, a tőgy, a bőr, a légző, az ivarszervek és a tápcsatorna útján való fertőzést sorozza. A további tanácskozás eklatáns példák felsorolásából állott.

Délután 3 órakor az elnöki megnyitó után Fay Aladár dr. budapesti kir. egészségügyi felügyelő a tej és tejtermékek gümős fertőzőképességéről tartott igen tartalmas és meggyőző előadást. Előadása végén Fay reámutat, hogy a gümőkóros fertőzés a leggyakrabban az emésztőszervek útján történik és nem szükséges ilyenkor a bél falának megbetegednie, mivel a tapasztalat és a hosszas megfigyelés beigazolta, hogy a gümőkórt okozó baktérium a sértetlen bélfalakon is áthatol és nemcsak a környező nyirokmirigyeket, hanem a fertőzés kapujától távol eső szerveket is megbetegítheti.

A kongresszuson megyénkből részt vesznek Illy György törvényhatósági, König Benedek apatini, Wissinger Richárd hódási, Dományi Ármin óbecsei, Szőke József és Szabó Sándor zentai m. kir. állatorvosok és Dégi Mihály óbecsei községi állatorvos.

H i r e k .

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Cziller Margit szenici polgári iskolai tanítónőt a palánkai állami polgári leányiskolához helyezte át.

Városi közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósága folyó évi szeptember hó 5-én délelőtt 10 órakor a városháza nagytermében Hauke Imre polgármester elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott. Targyaltatott: 1. A m. kir. belügyminiszter körrendelete a törvényhatósági legtöbb adót fizető bizottsági tagok jövő évi névjegyzékének összeállításánál a folyó évre kivetett vármegyei pótdadók beszédésénél és a jövő évi költségvetésekben megállapítandó pótdadószázalék kiszámításánál — az adókvetési munkálatok késedelme miatt követendő eljárás tárgyában. — Tudomásul vétetik és megfelelő eljárás végett a városi tanácsal és az igazoló választmányal közöltetni rendeltetik. 2. A zombori felső kereskedelmi iskola felügyelő-bizottságának előterjesztése

az 1905—1906. iskolai évben ellátandó díjas órák tárgyában. — A városi tanácsnak intézkedése jóváhagyólag tudomásul vétetik azzal, hogy a felső kereskedelmi iskolánál a folyó tanévben a 15 díjas óra ellátásával Szauer Sándor zombori lakos a folyó évre óradíjas tanárként alkalmaztatik. Egyben pedig felhívatik a felső kereskedelmi iskola felügyelő-bizottsága, hogy a jövő évben erre vonatkozó előterjesztését ismét terjessze be. Ebből kifolyólag dr. Balogh Ernő, dr. Hirmann Ferenc és Kupuszárevits Lyubomir eddigi óradíjas tanároknak ügybuzgó és odaadó működésükért a törvényhatósági bizottság köszönetét fejezi ki. 3. A Zrinyi-utca lakosainak kérelme az utca rendezése és újból való burkolása tárgyában s ezzel kapcsolatban a magyar aszfalt ipar részvénytársaság erre vonatkozó ajánlata. — A csatornázás, bemutatott tervek szerint, amennyiben a háztulajdonosok a költségeket elvállalták, elrendeltetik és az utca kövezete pedig a mostani helyett aszfaltburkolattal fog elláttatni.

A szerbek és a válság. A magyarországi szerb radikálisok — mint értesülünk — szeptember 11-ére népgyűlést hívtak össze Ujvidékre. A népgyűlés tárgya a magyar válság és az általános választói jog kérdése lesz. Határozni fog arról, hogy a szerbek milyen álláspontra helyezkedjenek a válsággal és az általános választói jog kérdésével szemben.

Garázda rendőr. E hó 2-án, szombaton este 9 óra tájban hallatlan botrányt rögtönzött egy Berlekovits nevű városi rendőr. Berlekovits a mondott időben a honvédlaktanya melletti artézi kútnál teljesítette a napi szolgálatát. De az ég tudja! tán az artézi kut vize megártott vagy pedig a közelében levő valamely koresmárosnak az édes nedűje. Ugylátszik az utóbbi adta hozzá azt a bátorságot, amelyet elhallgatni nem lehet. Ugyanis 9 óra tájban a nevezett artézi kútnál roppant nagy a torlódás az inasok és a cselédek között, mert mindenki előbb akarja teli meríteni kannáját vízzel és így valóságos csatát vívnak. Berlekovits, hogy hivatalos hatalmát a cselédnappal megéreztesse: se szó, se beszéd, kardot rántott és a sikoltozó inasok és cselédek közé vágott. Vagdalkozás közben megsebesített egy honvédet, két inast és Kronits Trifun kereskedő cselédjét, kik ott vizért voltak. Isten tudja, hogy meddig folytatta volna a részeg rendőr eme brutalitásait, ha a szomszédban lakó Lovrics Gyula közbe nem lép és a hősködő rendőrt le nem fegyverzi. Az így ártalmatlanná tett rendőrt átvitték a honvédlaktanyába. A megsérültek — mint értesülünk — a főkapitánynál a feljelentést megtették.

A Bács-Bodrog vármegyei irodalmi társaság iránt, mely vasárnap tartja első nagyobb értekezését a városháza kisebb tanácstermében, mindinkább nagyobb az érdeklődés. A megyei lapok közül többen fölkarolták az ügyet, a „Zentai Híradó“ vezércikkét ír róla. A zentai ifjusági egyesület fölajánlotta támogatását a Zentán tartandó fölolvadások alkalmával az ünnepély rendezésére nézve. Megyénk illusztris írói: Dömötör Pál, Iványi István, Latinovits Géza s mások már is jelentették belépésüket Vértesi Károlynál.

Uj házszámok. A város tanácsa most helyezteti el az igen csinos új házszám-táblákat. A táblácskák természetesen négy-szegletesek, csinosak, szépen vannak kiállítva. Nagyon helyes, hogy a táblácskákon a kerület, az utca megtalálható. Csak azt szeretnők tudni, hogy ha a vármegyeház előtti tért „Szabadságtérnek“ nevezték el hazafiasan gondolkodó polgártársaink, miért választották meg épen a színt az intéző körök akként, hogy a szabadságtéri megyeháza sárga kerettel és fekete számokkal díszeljen.

A Zrinyi-utca burkolása. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága közhírré teszi, hogy a f. évi szeptember hó 5-én tartott rendkívüli közgyűlésen hozott határozata, mellyel a Zrinyi-utca rendezése és a kocsiutnak aszfalttal való burkolása elrendeltetik, folyó évi szeptember hó 5-től számított 15 napon keresztül a városi kiadó-

ban közszemlére tétetett és ellene a felebbeszek birtokon kívül ez idő alatt a városi tanácshoz benyújthatók.

Uj cukorgyár. Eszéken — mint értesülünk — részvénytársasági alapon egy új cukorgyárat alapítanak 8000 drb 500 koronás n. é. részvények kibocsájtásával. Részvényjegyzést a zombori piacon Spitzer Márk bank- és bizományi üzlete fogad el. E gyár nagy hatással lesz a nálunk eléggé elhanyagolt cukorrépa termelésre is.

Pénzhamisító nagyszövetkezet. Megemlékeztünk arról a nagy pénzhamisító bandáról, amelynek szálai Ujvidékről indult ki, elárasztva vármegyénk majdnem minden egyes községét. De végre a csendőrség és rendőrségnek sikerült a banda tagjait ártalmatlanná tenni és az igazságszolgáltatás kezei közé juttatni. Folyó hó 4-én vette kezdetét a szegedi kir. törvényszék előtt a tárgyalás, amely valószínűleg több napot fog igénybe venni, mert bár, a bűnrészesek igen nagy része nem volt ugyan kipuhatolható, de még így is 34 vádlott szerepel a szövevényes ügyben. A fő bűnös Englert Ferenc, aki hasonló cselekedetért már egyszer 6 és fél évet ült Illaván. Alighogy kiszabadult, hazament és rögtön újra hozzáfogott az ugylátszik jól-jövedelmező mesterséghez. Sorra járta a délvidéki falvakat és mindenféle uton-módon rábirta a tudatlan népet, hogy nála megrendeléseket tegyen. Ily módon négy év alatt 40—400 koronánként tekintélyes összeget gyűjtött össze. Műhelyét hol egyik, hol másik gazdnál tartotta, akiket ezzel szintén bűnrészeséivé tett. A főcinkos, Pechán ujjvidéki fotografus volt, aki igen jó áron szállította a vállalatnak a bankofotografálásához szükséges eszközöket és szereket. Ezekon kívül felbujtatással vádolva ülnek a vádlottak padján mindazok, akik Englertnél pénzért megrendeléseket tettek, míg egy sereg gazda mint bűnsegéd szerepel a hosszú vádlisztában. A fővádlott Englert Ferencet egyetlen bűncselekményre nézve teljes két óra hosszaiig hallgatták ki, majd pedig sorban 14 vádlottársával szembesítették. Ezek természetesen mind tagadják a terhükre rótt bűncselekményt. Ítélethozatalra valószínűleg szombaton vagy hétfőn kerül a sor, amiről lapunk olvasóit értesíteni fogjuk.

Értesítés. A kereskedő inasiskolában az 1905—6. évre szóló beiratások szeptember hó 12., 13. és 14. napjain (kedden, szerdán, csütörtökön) délután 5—6 óraig lesznek a központi elemi iskola épületében. A tanítás díja egész évre 12 korona, melynek felét a beiratáskor, másik felét pedig 1906. évi február hó elején kell lefizetni. Az igazgatóság.

A családja. Idősb Dumas Sándornak, az ismert francia írónak, tudvalevőleg még némi fekete vér folyt ereiben öregapai ágon. Irodalmi hírnevének tetőpontján volt már, midőn egyszer egy előkelő nő szalonjában népes társaságban estélyen volt. Hátával a kályhának támaszkodva állt s irodalmi dolgokról beszélgetett egy urral. Egyszer csak egy fiatal piperkőc lép hozzá, s nyersen, az illem legelemibb követelményét félretéve kérde tőle: „Dumas ur ön?“ — „Szolgálatjára.“ — „Bocsánat, igaz, hogy az ön apja mulatt volt?“ — „Szolgálatjára.“ — Rövid gondolkozás után mosolyogva tovább kérde a fiatal ember: „Ah, hiszen akkor az ön öregapja néger volt?“ — „Szolgálatjára.“ — „És dédapja?“ — „Majom volt, uram! Az én családfám ott kezdődik, ahol az öné végződik.“ (N.)

Városi közigazgatási reformok. Most két esztendeje széleskörű mozgalom indult meg a vidéki törvényhatóságok és városok kebelében az iránt, hogy a kormány a városok közigazgatási reformját sürgősen rendezendő belügyi kérdésnek tekintve, a külön városi törvény megalkotása iránt javaslatot terjesszen a parlament elé. Ez a kérdés azonban épen az utóbbi esztendő ugyancsak zavaros politikai viszonyai miatt szinte feledésbe merült. Most, hogy a polgármesterek a főbb városi kérdések megvitatása céljából újlag kongresszusra gyűlnek össze, Kolozsvár városa ismét fölvetette az eszmét, hogy amit a városok eléggé föl nem karoltak, azt csinálják meg a törvényhatóság-

gok fejei; Kolozsvar város épen ezért átiratot küldött Kassa városához, hogy karolja föl a mozgalmat s küldöttei által támogassa azt a javaslatot, amit a külön városi törvény létesítése érdekében a kongresszus elé terjesztettek. A memorandum mellé csatolva megküldték határozati javaslatukat is, amely szóról-szóra így hangzik: „Mondja ki a törvényhatósági joggal bíró városok polgármestereinek értekezlete, hogy a parlamentáris kormány kinevezése után azonnal föllíratot intéz a magyar országgyűlés tisztelt képviselőházához és a magyar kormányhoz az íránt, hogy a városok közigazgatásainak reformját az elsők között rendezendő belügyi kérdésnek deklarálva, mielőbb külön városi törvény alkotassék s egyidejűleg a városok az állami közigazgatási feladatok végzésével járó terhektől fölmentessenek, illetve azokért oly módon kárpótoltassanak, hogy akár a megtakarítás, akár az államsegély elsősorban a városi alkalmazottak megfelelő javadalmazására és esetleg más közszükségletek fedezésére legyen fordítható“. A nagyfotosságu javaslatot a szeptember hó 11-iki kongresszuson veszik tárgyalás alá Pancsován. Az új városi törvény alkotásával együtt mozgalmat indítanak a vidéki rendőrségek egységes és egyöntetű alapon való újjászervezése íránt. Mint értesülünk, a kongresszuson Hauke Imre, városunk polgármestere is részt fog venni.

Portomentes levelek ténfogatának újabb megállapítása. A kereskedelemügyi miniszter azt a rendelkezését, mely szerint a portomentes levelek ténfogata három irányban: 10, 20, 30, illetőleg 5, 15, 35 cmt., ha pedig tekeresalakuak, hosszúságban 30 és átmérőben 15 cmt. meg nem haladhat, hatályon kívül helyezte és a hivatalos levelek ténfogatát három irányban egységesen 10, 20, 45 cmben, a tekeresalakuakét pedig hosszúságban 45 és átmérőben 15 cmben állapította meg. Utasította a postahivatalt, hogy a méreteket meghaladó hivatalos leveleket továbbításra ne fogadja el, minélfogva az ilyeneket szállítólevél mellett mint csomagokat kell feladni.

Lóverseny Zentán. A Zentai Gazdakör 1905. évi szeptember hó 24-én d. u. fél 3 órakor a város alatti réten készült pályán lóversenyt rendez. A versenydíjakat adományozták: A m. kir. földmívelésügyi miniszterium (300 kor.), Bács-Bodrog vármegye közönsége (500 kor.), Magyar Lovaregylet (500 kor.), Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület (500 kor.), Urlovasok Szövetkezete (300 kor.), Zentai Gazdakör (200 kor.) Futamok: I. Zentai Gazdakör versenye zentai gazdák lovai számára. II. Zentai gátverseny urlovasok részére. III. Vadászverseny urlovasok részére. IV. Bácsmegyei gazdák versenye, bácsmegyei gazdák lovai számára. V. Vigaszverseny urlovasok részére. Nevezések záródnak 1905. szeptember 20-án déli 12 órakor. Nevezések írásbelileg a Zentai Gazdakörhöz adandók be.

Boszu. Kis Márton kelebíai napszamos vasárnap a szabadkai régi baromvásártéren levő egyik korcsmahelyiségbe akart belépni. A korcsmáros azonban látva, hogy Kis már teljesen ittas állapotban van, nem engedte be a helyiségbe. A fölfortyant részeg ember nagy dühvel esett az utcai ablakoknak, de rosszul járt, mert az egyik betört üvegtábla jobb kezének csuklóján az üteret teljesen átvágta. A sok vért vesztett embert a mentők a kórházba szállították.

Ujtás a postán. A kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki az ajánlott levelek és csomagok felvételének egyszerűsítésére. Eddig az ajánlott leveleket és csomagokat a felvevő tisztviselő először a felvevőkönyvben vezette be, azután feladóvevényt állított ki róla. Az új rendelet szerint ezen eljárást másolópapírossal végzik, azaz a felvevőkönyv egyik lapja recézett vényekből áll, melyre a tisztviselő felírja a címzett nevét, amely a következő oldalon másolva a postahivatal számára megmarad. Ez az eljárás a felvételt gyorsítja, a közönséget a hosszas várakozástól megkíméli, a tisztviselőnek pedig kevesebb munkát ad. A rendelet f. évi szeptember hó 1-én már életbe lépett.

Elvi jelentőségű határozat.

Egy konkrét esetből folyólag a belügyminiszter kimondotta, hogy a felfüggesztett és fizetésük egyharmadára szorított tisztviselőktől a felfüggesztés tartama alatt mindazon tartozások levonása, melyekkel a tisztviselő fizetése terhelve volt — legyen az kincstári vagy magánkövetelés — beszüntetendő s az ellátásra meghagyott hányad egészen kiadandó. Az esetben ha az illető hivatalába visszahelyeztetik s teljesen felmentetik és a visszatartott fizetés részére kiutalványoztatik, az elmaradt levonások abból egyszerre nyerne kielégítést.

A munkaadó felelőssége.

A törvény értelmében köteles a cséplőgép tulajdonosa a gépnél dolgozó etetőt, fütőt és a gépen álló kéveadogatót biztosítani. A közelmultban az az eset fordult elő, hogy egy gazda egy munkást fogadott fel a géphez arra, hogy a gépalatti polyvát, melyet még egyszer kellett a gépen keresztülbocsátani, a dobhoz vigye fel. A munkást, ki biztosítva nem volt, baleset érte. A királyi kuria a tulajdonos felelősségét ez esetben is megállapította és kimondotta, hogy a polyvának a gépre való felhordása és közvetlenül a gép szájánál való lerakása épen olyan veszélyes munka, mint a gépnél biztosítandó munkások munkája. A kuria eme határozatának ismerete igen sok gazdát kimél meg nagy károsodástól.

A lovaglás áldozata.

Borzalmas baleset történt Dzsigsurszki Ignác óbecsei gazda tanyáján. Német András 15 éves napszamos gyerek egy lóra akart felülni s annak hámkötélét balkarjának fejére hurkolta, hogy könnyebben lóra ülhesse. A felugrás nem sikerült s a ló magával ragadva a hozzákötött szerencsétlen gyermeket, száguldva mindaddig futott vele, míg lelket kilehelte. Így összetörve, zúzva áldozatát, érkezett be a ló ifj. Böresök A. tanyai gazdaságába, hol az istálló előtt megállott.

Az első magyar színelőadást

hazánkban Kassán tartották 1708-ban, II. Rákóczi Ferenc s lengyel vendégei tiszteletére. A darab címe: „Régi magyar Mátyás király dicsőségéről“ volt. Ottlyk, a fejedelem főudvarmestere rendezte s a „nemes compania“ — a fejedelem belső testőrsége — is közreműködött. Muzsikával Barna Miska — a fejedelem udvari zenésze — s bandája szolgált. Az előadáson többek között jelen volt Sieniowszky herceg lengyel koronamarsall felesége is, Lubomirska hercegnő, a fejedelem rokona, akinek nagyon tetszett az előadás.

A fizetési meghagyások és az exlex.

Érdekes ügyben döntött a minap a közigazgatási bíróság. Kimondta ugyanis, hogy az illetékekre vonatkozó fizetési meghagyásokat exlex alatt kézbesíteni nem lehet. Az erre vonatkozó határozat megokolása a következő: A fizetési meghagyások hatályon kívül voltak helyezendők, mert azok az 1903. évi augusztus 31-én, illetve szeptember 3-án, tehát oly időben kézbesítettek, amidőn a költségvetési törvény vagy az azt pótló felhatalmazási (indemnity) törvény meghozva nem volt; már pedig az 1867. évi X. t. c. értelmében költségvetési vagy ezt pótló felhatalmazási törvény hiányában illetéket kivetni nem lehet. Minthogy pedig a fizetési meghagyás kézbesítése az illeték kivetésének alapját képezi, a panasznak, mely a fizetési meghagyás kézbesítése ellen irányul, helyet kellett adni.

Hitoktatók figyelmébe.

A kultuszminiszter 1904. évi 103587. sz. döntvényében egy konkrét esetből folyólag elismeri, hogy „mindenik elemi iskola róm. kath. hitoktatójának jogában áll a hit- és erkölcsstanból való osztályozást attól függővé tenni, hogy a tanköteles a gyónást és áldozást elvégezte“, mert azt a róm. kath. egyház a tanítással kapcsolatos cselekményül jelölte ki. Ebből folyólag jogában állott a bepanaszolt hitoktatónak egy tanulótól a hit- és erkölcsstanból a tanjegyet megtagadni, mivel nevezett tankötelet atyja a gyónástól tilalommal visszatartotta.

Ügetőverseny.

A Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület által Zomborban, 1905. évi október hó 8-án rendezendő ügetőverseny feltételei. A verseny a pozsonyi „Ügetőverseny Egyesület“ fennhatósága alatt áll. Bács-Bodrog vármegye és Zombor szab. kir. város által segélyezve.

Kettesfogatu ügetőverseny.

Díj: 2000 korona (1400, 400, 200). Távolság kb. 10,000 m. Bármely kóru, származásu és nemü lovak részére, bárki lovainak, csak úrkocsis által hajtva, 2 személy a kocsin, négyülésü négykerekü kocsiban. Ha mindkét ló kilométer recordja 2 p. 20 mp., vagy annál rosszabb vagy ha a lovak recordnélküliek, úgy a fogat a starttól indul. A 2 p. 20 mp.-nél jobb recordu fogat minden másodperc után 30 méter térhátrányt kap.

Tét: 40 korona. F. v. f.

Általános határozatok.

1. Úrkocsis az, akit a versenyintézőség annak minősít.

2. A verseny, tekintet nélkül a nevezések számára, akkor is megtartatik, ha csak egy fogat indul.

3. Egy tulajdonos kettőnél több fogattal is részt vehet a versenyben.

4. Egy fogatba csupán egy tulajdonos lovai foghatók be.

5. A lovakon bandaget használni nem szabad.

6. 50 korona utánfizetés ellenében egyik ló a benevezett fogatban más lóval kicserélhető. Az ily csere a verseny napján déli 12 óráig a versenytitkárnál bejelentendő.

7. Ha a két ló recordja nem egyforma, úgy a fogat recordja a két ló recordjának átlaga lesz, a törtszám mindig fölfelé kikerítve. Ha csak az egyik lónak van recordja, úgy a fogat ezen record szerint indul, úgy azonban, hogy ezen record 4 mp.-nél rosszabb recordnak vétetik.

8. Dijnertes csak azon fogat lehet, amely a kitűzött távolságot legalább 25 perc alatt teszi meg.

9. A record fogalmára, a nevezésre stb. vonatkozólag, valamint minden más tekintetben a pozsonyi ügető egyesület versenyszabályai a mérvadók.

10. Nevezési zárlat: 1905. október hó 1. esti 9 óra.

11. A nevezések a tételek együtt SZALAY FRIGYES versenytitkár címére küldendők ZOMBORBA.

Művészet — Irodalom.

Meglepően szép, diszes bekötési táblával lepte meg az Endrei Zalán-féle Világtörténelme szerkesztősége a munka előfizetőit. A tábla izléses, modern, gazdagon aranyozott: barna háta, zöld vászon oldalborítása, bronz dombor lemeze, elegáns,

szép kötetű koronázza a munka első részét. Az előzők-papíros, mely külön a munkához készült, szintén új, érdekes és szép. A vállalat minden tekintetben megérdemli az érdeklődést és támogatást, mert minden irányban jól, szépen, kielégítő nyújt. A diszes táblát az előfizetők ingyen kapták, ami a vállalat bőkezűségének fényes bizonyítéka volt. Ezt a munkát igazán érdemes beszerezni, különösen most, amíg füzetekben folyik, mert így az egész munka majd fele annyiba kerül, mint amikor végig megjelent. Most 28 korona az ára, ha pedig kész lesz a munka, megszűnik az előfizetéssel járó kedvezmény, 48 korona lesz az ára. A munkából mutatószámot ingyen és bérmentve küld a Világtörténelme kiadóhivatala Budapest, Aradi-u. 8. sz.

A „Vasárnapi Ujság“ szeptember 3-iki száma 46 képpel jelent meg. Első cikke a most Budapesten ülésező börtönügyi kongresszussal foglalkozik s ennek alkalmából a képek egyrésze is a magyar fegyintézeteket s a hazai és külföldi fő embereit mutatja be. Szépirodalmi közlemények: Sajó Sándor verse a „Balaton“, Korolenko orosz író egy elbeszélése s a „Regénytár“ mellékleten Nagy Endre eredeti és Hamlin Gorland angolból fordított regénye (képekkel). Szuk Géza Japánban tett érdekes megfigyeléseit mondja el saját fölvételei után készült képekkel. Linek Lajos humoros rajza egy mulatságot mutat be a zöldben. További közlemények: tárcacikk a hétről, cikk s képek a tiroli hadgyakorlatok színhelyéről, Szalay László cikke a villámok fotógrafálásáról (képekkel), képek a révi cseppkőbarlangból, a minapi napfogyatkozás utcai nézőiről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Közintézetek, egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 4 kor., a „Politikai Ujdonságok“-kal és „Világhírnök“-vel együtt 6 kor. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV., ker. Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér. A „Politikai Ujdonságok“ és a „Képes Néplap“ szerkesztését e lapok egyik régi munkatársa, Molecz Károly vette át.

Közgazdaság.

Komlóárak augusztus 30-áról: Saazi 120—130 kor., saazvidéki 95—100 kor. 50 kilogrammonként; nürnbergi 40—60 márka (48—72 kor.) 50 kilogrammonként; galiciai 190—200 kor. 100 kilogrammonként; steierországi 160—180 kor. 100 kilogrammonként. — A nürnbergi és saazi piacokon az árak néhány nap óta változatlanok, az utolsó hírek szerint csekély emelkedés észlelhető. A segsvári, lajosfalvi és petrői piacokon üzlet még nem volt.

NYILTTÉR. *)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak a tisztelőknak, jó barátoknak és ismerősöknek, akik felejthetetlen nővérem elhunytával részvétükkel enyhítették mély fájdalomomat, ez uton fejezem ki forró köszönetemet az egész család nevében.

Özv. Schwerer Jánosné szül. Schöffner Mária.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy
MALECK ÖDÖN
elhalálása folytán

a könyvkötészetet

az örökösök megbízásából tovább vezetem.

Főtörökvelemmel mindig oda fogok hatni, hogy a nagyérdemű megrendelő közönséget minél pontosabban kielégítsem.

Kiváló tisztelettel

Gromilovits András,

üzletvezető, mint zárgondnok. 3—2

2093. szám.

kig. 1905.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Bács-Bodrog vármegye titeli járásához tartozó Sajkásszentiván községében üresedésben levő II-od irnoki állásra az első pályázat eredménytelensége folytán újból pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi szeptember hó 30-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen állás évi javadalmazása 600 korona készpénz.

Titelen, 1905. szeptember 5-én.

Joszimovits Milenkó,

2—1

szolgabíró.

Alkalmi vétel.

Mikics Antal zombori kir. törvényszéki fogházörmesternek Ujvidékre történő áthelyezése és átköltözése miatt **1905. évi szeptember hó 10-én d. u. 2 órakor** a lakásán, Szelenecse, Géza-utca 254. szám Thury Illés-féle házban 4 drb nem egészen kihizott **sertés** nyilvános árverésen eladatni fog. Ennek megtörténte után 1333 öl **kukorica vetés** a Sikarában szintén árverés útján vagyis a legtöbbet ígérőnek eladatni fog. A 4 drb sertés kikiáltási ára 200 korona, a kukorica vetésé 60 korona.

Mikics Antal,

fogházörmester.

Ház eladás.

2—2 Zomborban, Orgona-utca 612. számú ház szabadkézből eladó. Bővebb értesítés **özv. Purman Alajosnénál** kapható.

Kifőzőné.

Özvegy Hunyadiné ajánlja magát mint kifőzőné lakomák és esküvők alkalmából. — Lakik: Rókus-utca 63. szám alatt. 2—2

3872. szám.

kig. 1905.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó Oszivác községében üresedésbe jött kataszteri nyilvántartói irnoki állásra pályázatot nyitok.

Felhívom az ezen havi előleges részletekben fizetendő évi 600 korona fizetéssel javadalmazott állást elnyerni óhajtókat, hogy sajátkezüleg irt és a vonatkozó vármegyei szabályrendeletnek megfelelőleg felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi szeptember hó 25-ig** nyujtsák be.

Zombor, 1905. augusztus 28-án.

Tárczay,

főszolgabíró.

Torontál-bácsi halászléi társulat.

Bérleti hirdetmény.

A „Torontál-bácsi halászléi társulat“ a Törökbecse, Obecse, Csurog és Bácsföldvár határaitban elterülő „Halastavát“ mintegy 560 kat. holdnyi területtel, hozzátartozó modernül berendezett circa 20 kat. holdnyi halivadék nevelő telepét és raktárait vizjoggal; a Ferenc-csatorna u. n. V. számú tartányát és hozzátartozó földterületeket circa 23 kat. hold területtel; a „Halastó“ mentén épült halászmesteri lakot 1 kat. hold udvar és kerttel; Nádajla II. határ mentén halóri épületet kettős halóri lakással és 1000 öl belsőséggel; Csurog alatt fekvő halóri épületet kettős halóri lakással és 1000 öl belsőséggel; egy halfogó gátat a kitorkoláshál, valamint a fenti területeken gyakorlandó **halászati jogot** a partszéleken háló kihuzási joggal **f. évi szeptember hó 29-én délelőtt 10 órakor Törökbecsén** a községháza nagytermében tartandó **nyilvános szóbeli árverésen** f. évi október hó 1-től számítandó 15 évi időtartamra bérbeadja.

Írásbeli zárt ajánlatok az árverés megkezdése előtt elfogadtatnak és ezeknek tartalmazniok kell a feltételek megismerésére és elfogadására vonatkozó záradékot. Írásbeli ajánlatok és bánatpénz posta útján is beküldhetők.

Kikiáltási évi bér 8000 kor. Bánatpénz 5000 korona.

Az ajánlatok közül a választási jog a társulati közgyűlést illeti meg, melyről az ajánlattevők azonnal értesítettnek.

A bérszerződés mintája a „Bácsföldvári ármentesítő társulat irodájában“ (Bácsföldvár) megtekinthető, ugyanonnan posta útján megszerezhető, és ugyanonnan a bértárgyakra vonatkozó esetleg szükséges felvilágosítások nyerhetők.

Megjegyeztetik, hogy a bérleti „Halastó“ a törökbecsei és az obecsei tisztai, a bácsföldvári ferenc-csatornai hajóállomások; az obecsei, a bácsföldvári, a csurogi és a törökbecsei vasutállomások közvetlen közelségében fekszik. Friss víz beömléssel és kitünő minőségű tisztai hal anyaggal bir. A jelenlegi piaci halállománya circa 300 métermázsára van becsülve, legtöbbje süllő és ponty. Ezenkívül elegendő számú halivadék. A halászat a környéken is kitünő piacokkal és kelendő árral bir.

Törökbecse (Gyöngysziget), 1905. évi augusztus hó 28-án.

Rohonczy Gedeon s. k.,

elnök.

3—3

Elismert jó minőségek.

Sok pénzt
megtakarítanak
azon igen tisztelt vevők, kik
bevásárlásaikat

Beck Gábor Géza

női és férfi divatruházában a Gólyához,
Zombor, főutca, az újtemplom mellett,
fedezik.

Kivételes áron:

Őszi és téli

Divatkelmék 27 krtól felj.

Bluzselyem 99 krtól felj.

Mosó és flanel 14 krtól f.

Bluz és pongyola

Vászon és Schiffon

Esőernyők és fűzők

Paplan

Ágy- és asztalterítők

Női és férfi kész fehérnemű

Nyakkendők

Alsószoknyák, kötények

Fej- és zsebkendők

Női, férfi, gyermekharisnyák

Szalag és bőrövek 40 kr. f.

Ezen rendkívüli olcsó el-
árusításra felhívja a cég a n. e.
vásárló közönség figyelmét.

Mintagyűjtemények nagy választékban,
kivanatra ingyen és bérmentve. 3-2

Rendkívüli előnyösvétel.

Gyári raktár villanyvilágítási csillárok és alkatrészekben.

Villanyvilágítási bevezetés,

Villanyos csengők,

Villanyos házitelefonomok,

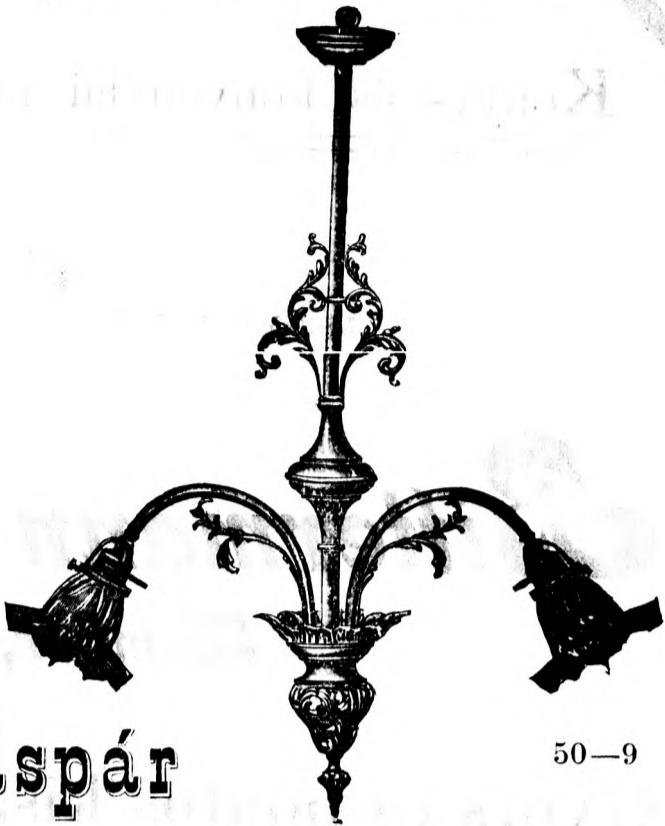
legolcsóbb áruk és

legmesszebbmenő

szavatolás mellett:

Teltsch Gáspár

optikai, elektrotechnikai műintézetében **ZOMBOR.**

50-9

KEIL-LAKK

legkötőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle fehér glazur fénymáz mosdók számára 90 fl.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fl.

Keil-féle padlófénymáz 90 fl.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

8-4

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

Csemegeszőlő

kapható per 5 kilós kosarakban vidékre
is szállítva

Incze Gusztáv

szőlészetében Zomborban.

Telefon sz. 29.

Telefon sz. 29.

Borszőlő per kiló 18 kr.

Chasselas ronge és blanc 20 kr.

Keverten csemegeszőlő 22 kr.

Chasselas Muscat Passatutti, Wray
és St. Fiacre 25 kr (szagos szőlőfajok).

Vidékre szállítva, csomagolás és
kosárért 30 kr számított csupán, szál-
lítólevél beleértve. 6-4

Eladó ház.

Zombor, Zarándok (sóház)
utcában 104. sz. alatt levő ház

Eladó.

Bővebb felvilágosítás
nyerhető **Topalovits M.**
cégnél. 3-2

Pinter Miklós

makói gyógyfü telepén

egy millió borsosmenta, fodormenta és zsálya gyök-
sarj eladó. A fehéregyházi állami birtokkezelőség
a „Magyarország” május 12. számában a múlt évről
a borsosmenta tiszta jövedelmet holdanként 636
K, a fodormentháét 931 K, a zsályáét 609 koronával
tünteti ki. 3-2

Könyv- és könyomdai műintézet.

TELEFONSZÁM : 18.

B Á C S K A

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY KIADÓHIVATALA.

Bittermann Nándor és Fia

Zombor, vármegye palota.

Gyors és pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Folyóiratok, szépirodalmi és szaklapok, tudományos és közgazdasági művek, iskolai értesítők, röpiratok, gyászjelentések, váltók, táblázatok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, sima és dombornyomatu monogrammok, falragaszok, körlevelek, táncvigalmi meghívók, táncrendek, étlapok stb. minden e szakmába vágó munkák magyar, dalmát, szerb és német nyelven készíttetnek

csinos és izléses kiállításban.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

**Községi nyomtatványokból
nagy raktár.**